

L'acollida dels refugiats és imperatiu ètic que posa de manifest la decència moral d'una societat, la seva sensibilitat envers els més vulnerables, en definitiva, la qualitat ètica de la seva ciutadania i de les seves institucions. En aquest número de «Qüestions de Vida Cristiana» ens proposem reflexionar sobre el deure d'acollir, entès com una exigència ètica.

Hi ha una pàgina de *Frankenstein o el mite del Prometeu modern* de Mary Shelley que expressa plàsticament el valor de l'acollida. El monstre, perseguit pels vilatans, demana refugi a casa d'un cec que viu sol, en una petita cabanya, enmig del bosc.

El cec li obre la porta, l'acull, li dona menjar i beure i li recita de memòria els salms. És una escena bellíssima, d'un gran contingut simbòlic i poètic. El cec no hi veu i, precisament per això, obre la porta al monstre, l'acull amb la dignitat que mereix un ésser humà i Frankenstein no se'n sap avenir. Acostumat a rebre batzegades i després de tot el poble, no entén com aquell homenet el rep i l'atén amb cura.

El cec és, en paraules de José Saramago, la metàfora de la lucidesa, de la claredat, del qui veu més enllà dels tòpics i dels estereotips. La ceguesa física és, precisament, el que li atribueix la claredat en la mirada. No obre la porta mogut pels seus prejudicis, o esclavitzat per por de transgredir les convencions. Obre lliurement, perquè no hi veu o, més ben dit, perquè hi veu més que els altres; té una visió que transcendeix les aparences.

Acollir l'altre és una tasca difícil. Obrir la porta, cedir el propi espai, perquè el desconegut entri en el santuari de la privadesa és el ritual de l'hospitalitat. Cal superar tota una muntanya de prejudicis i de tòpics per fer-li un lloc i deixar-lo hostatjar en la pròpia llar, en el sagrat recinte de la privacitat, un àmbit tan vulnerable com necessari en la vida de tot ésser humà.

Tenir el valor d'acollir el foraster, de fer-li un lloc, d'aprendre de la seva saviesa i del seu viatge és una exigència ètica, un gest que dona qualitat humana a una societat. Acollir és practicar la permeabilitat, ésser receptiu a la crida de l'altre, i aquesta crida sempre és inquietant, perquè commou les pròpies conviccions, rutines i valors.

Per acollir l'altre, cal combatre la tendència al tancament, a l'her-

metisme, una tendència que exclou l'altre i es clou en una espècie de solipsisme tribal. Quan l'altre truca, no sabem per què truca, ni què el convoca. Tampoc no sabem què espera. Tot ens crida a no obrir la porta: la por, la desconfiança, la mandra.

Tot ens impel·leix a romandre closos darrere la muralla i a fer l'orni, però l'altre truca, una vegada i una altra, truca sense parar, perquè necessita ser acollit, vol ser hostatjat, suplica ajuda. Obrir la porta és la màxima expressió de la solidaritat; investeix el veí en amfitrió i quan aquesta metamorfosi té lloc, tot és possible, perquè, en deixar-lo passar, l'altre il·lumina, amb la seva presència, l'espai íntim i això transforma la llar.

Per acollir l'altre de veritat, cal estar disposat a deixar temporalment de jutjar per poder prestar una atenció total. Mentre s'acull, cal estar, de veres, en disposició de veure el món com el veu l'altre, fins i tot quan el seu punt de vista sigui completament oposat al propi.

La pràctica de l'acollida comporta una escolta activa. Hi ha un nivell d'escolta que l'analista Otto Rank anomena escoltar amb la tercera orella, escoltar les paraules i els sentiments que no es diuen. Això significa escoltar entre línies. Doncs bé, l'hospitalitat és aquest tipus d'escolta.

L'hoste és un repte perquè presenta, amb les seves paraules, un nou món, però, en tant que ésser humà, és susceptible també de ser estimat. Entre l'hoste i l'amfitrió neix un vincle d'afecte com a conseqüència de l'hospitalitat, un lligam que fa a l'amfitrió molt més vulnerable i dependent del que ja era de per si. Comunicació d'afectes, intercanvi de sentiments, transvasament d'experiències i d'idees, trobada de sensibilitats diferents: tot això succeeix en la pràctica de l'hospitalitat.

L'obertura vers l'altre estrany no representa només un canvi significatiu en les estructures mentals, sinó també en les estructures emotives de l'ésser humà. L'amor ens fa més vulnerables i per això tenim por d'estimar, ja que en la mesura que estimem som molt més heterònoms del que voldríem. L'amfitrió, a través de la pràctica de l'hospitalitat, es vincula afectivament a l'hoste, hi estableix una relació de cordialitat que pot perjudicar seriosament el cor.

Aquest deure i aquesta actitud espiritual es tradueix en pràctiques d'atenció i de sol·licitud envers els refugiats que arriben a casa nostra, molts amb tota mena de necessitats. Reconèixer aquesta aportació de les tradicions religioses i de tantes persones i associacions laiques de la societat civil que vetllen per oferir una acollida càlida i digna als nouvinguts és un deure i un signe de gratitud que volem fer a través d'aquest número de *Qüestions de vida cristiana*.

Enfront de les actituds hermètiques o xenòfobes que lamentablement també hi ha en el cos social, reivindicuem el llegat humanista i ètic del cristianisme, que ens exhorta a acollir l'hoste, a atendre les seves necessitats, a tractar-lo amb dignitat i cura, especialment quan pateix una gran vulnerabilitat social i econòmica.